

diem mortis Christi fuisse Parasceve, hoc est sextam hebdomadæ diem. Hanc in diem octavam Kalendas Aprilis, seu 25. Martii, illo anno incidisse, est communis Ecclesiæ traditio; quam testantur Tertullianus lib. contra Judæos cap. 8. Chrysostomus homil. de nativitate S. Joannis Baptistæ, Augustinus lib. 8. de Civitate Dei cap. ultimo, Beda de ratione temporum cap. 28., S. Thomas in cap. 2. Joannis, Henschenius, Astorum Bollandi continuator, clarum exhibet testimonium, se, præter Martyrologia Typis impressa, viginti manuscripta alia ex variis Europæ Bibliothecis consuluisse, & in nostræ traditionis probationem invenisse, quod omnia ad diem 25. Martii mortem Christi consignant. Et nihilominus Roggerus Bachonus, Ordinis Minorum, seculo 13. hanc traditionem impugnavit. At habitus illico fuit de errore suspectus; quod testatur Lucas Vvadingus lib. de Scripioribus Ordinis Minorum. Seculo vero sequenti Alphonsus Tostatus, Episcopus Abulensis, eandem traditionem tentavit convellere; & damnatus est Senis in Etruria a Judicibus datis ab Eugenio IV. Romano Pontifice. Postremis temporibus nonnulli Chronologi putarunt Christum die 4. Aprilis Cruci suffixum; & hoc propter Astronomicas quasdam rationes, in quibus illi versari reputabantur. Verum quamcunque Astronomiæ peritiam habuerint, nos in ea sumus opinione, nihil hac de re ex Lunæ, Solisque motibus certi posse colligi. Quanvis enim regi possit in quam diem, seu Martii, seu Aprilis, quoquo anno incidit Martium plenilunium; quia tamen incertus est annus, quo mortuus est Christus, ut nuper diximus, hinc est, quod etsi Christus in plenilunio mortuus supponatur, certam tamen mortis ejus dies definiti nequaquam post ex Legibus Astronomiæ.

Ad III. Quæsitum, circa horam Crucifixionis Christi, Marcus cap. 13. asserit: *Erat autem hora tertia, & crucifixerunt eum*: Joannes vero cap. 19. inquit: *Erat Parasceve Pasche, hora quasi sexta*; quæ incidit in meridiem, juxta Judæorum morem. Unde aperta videtur dissonantia inter Marcum, & Joannem, quod Marcus asseruit, Christum fuisse mortuum hora tertia, Joannes vero hora sexta. Multæ datæ sunt responsiones, ad hanc dissonantiam conciliandam; & prima est, quia Græci numeros signant literis Alphabeti, unde fasile in illis accidit muta-

PAR. IV.

rio, & per mutationem error; & hæc est Hieronymi in Comment. ad psalm. 77., quem sequitur S. Thomas 3. par. qu. 46. ar. 9. ad 2. Secunda est, quod Christus mortuus sit juxta Marcum hora tertia clamoribus Judæorum, qui eum postulabant ad crucis mortem damnari, dicentes: *Crucifige, crucifige*: hora vero quasi sexta juxta Joannem mortuum fuisse manibus Carnificum, qui Pilati sententiam exquebantur; & hæc est Augustini lib. 3. de consensu Evangelistarum cap. 13. Tertia est, quod Christus fuerit crucifixus hora tertia secundum Marcum, non quidem inchoante, sed finiente, ac in sextam desinente; unde Joannes non nominavit horam absolute sextam, sed quasi sextam. Quum ergo Judæi diurnum tempus in quatuor horas dividerent, nempe primam, tertiam, sextam, & nonam, hora tertia desines, & finiens eadem fere erat cum hora sexta incipiente, & inchoante, & hoc pacto Marcus, & Joannes non opponuntur; & hæc est responsio communior, quam & nos sequimur.

De loco crucifixionis, & mortis Christi, Matthæus cap. 27. fuisse dictum Calvariæ testatur: Hebraice vero Golgotha; ipse est mons in mediocri altitudine positus, Jerosolymis proximus ad Occidentem, & Septentrionem. Nulla est de re controversia, sed est tantum de nomine; ex quo scilicet hoc Calvariæ nomen sit deductum, vel propter quod fuerit monti illi impositum. Plures volunt, fuisse deductum ex Adami Capite, quod in eodem loco, seu monte, conditum invenerunt: Plures autem asserunt, fuisse monti illi impositum propter capita damnatorum, quæ in monte eodem projiciebantur; capita enim illa dicebantur Calvariæ, & quia ibi capita truncabantur reis, ibi etiam inssepulta jacebant. Primam opinionem tuentur Cyprianus tract. de Resurrect. Christi, Origenes tract. 35. in Matthæum, Basiliius in cap. 5. Isaïæ, Chrysostomus homil. 84. in Joannem, Epiphanius lib. 1. adversus hæreses, Ambrosius lib. 4. in Lucam: Secundam vero opinionem defendunt Hieronymus in Comment. in Matthæum, Isidorus lib. 15. originum cap. 1. Beda in cap. 27. Matthæi, Paschasius Rathbertus lib. 12. in Evangel. Matthæi, S. Thomas 3. p. q. 47. ar. 10. ad 3. Fatetur Serry, quod prima opinio vincit secundam numero, & gravitate Doctorum, qui illam amplectuntur; vincit etiam ratione, quia

G g g apud